

KRISTUS JA LOGOS.

Tammikuun Tietäjässä kirjoitin pari sanaa kysymyksestä ”Jeesus vaiko Kristus?“, johon olin saanut aihetta erään antroposofiystäväni kirjeen johdosta. Pyysin häntä jatkamaan kirjeenvaihtoaamme. Hän lähettikin minulle maaliskuun puolivälissä kirjeen, jonka nyt vasta olen tilaisuudessa suomennettuna esittämään Tietäjän lukijoille.

Näin kirjottaa ystäväni:

”En saata sanoa, että vastauksesi olisi minua kaikessa tyydyttänyt – yhä on jällellä epäselviä kohtia. Englantilaisten teologein kanssa en antroposofina ole täysin yhtä mieltä. Kristuksen ruumistumisella oli todella ratkaiseva merkitys – juuri sen kautta tuli hänestä maallisen ”kehityksen käännekohta“. Mutta jotkut teosofit tahtovat mielellään päästä asiasta sotkemalla sitä ”mystilliseen Kristukseen“, joka taas todellisuudessa ei voisi olla olemassa ilman historiallista Kristusta.

”Näyttää siltä, että mielelläsi soisit, että Kristusta voitaisiin luokitella *ihmiseksi*. Omasta puolestani ajattelen häntä mieluummin jumalalliseksi olennoiksi. Tuskin luulen, että hänestä voi olla *liian* korkeita käsityksiä. Ehkä on vaikeata ilmottaa meille ihmisille abstraktista totuutta – mutta se ei olekaan välttämätöntä. Pääasia lienee, että saamme tietoa totuudesta siinä muodossa, mikä on tarpeellinen kehityksellemme. Toht. Steiner välttää nähtävästi korkeampien henkisten totuuksien ilmottamista meille muodossa, joka olisi altis kiteytymään uskonkappaleiksi. Henkinen totuus on *elävä* ja täytyy siksi jäädä, jos se mieli säilyttää kykynsä herättää ja innottaa korkeampaan ja rikkaampaan kehitykseen. Kielemme sanat ovat sitäpaitsi vaillinaisia ilmaisukeinoja. Jos minä esim. vastaisin myöntävästi kysymykseesi: ”onko Kristus *ollut* ihminen?“, sisältäisi vastaukseni korkeintaan puolinaisen totuuden – mutta varmasti se olisi harhaanviepää. Ne aurinko-olennot, joiden *päällikkö* Kristus oli aurinko-manvantaran aikana, olivat kyllä kehityksessään ”inhimillisellä“ kohdalla, mutta, niiden seitsemästä prinsiipistä oli astraaliruuminis alin! Ja aatmaan yläpuolella heillä vielä oli kaksi korkeampaa prinsiippiä. Jos nyt kuitenkin tahtoisit väittää, että Kristus siis joka tapauksessa on ollut ihminen auringossa, ja jos sillä luulee ratkaisseensa hänen arvotuksensa, joutuu suuresti harhaan. Silloin on mielestäni syypää samanlaiseen virheeseen kuin juutalaiset, jotka luulivat ratkaisseensa arvotuksen, kun olivat huomanneet Jeesuksen polveutuvan Joosefista, natsaretilaisesta salvumiehestä. Jos *Jeesus* jo oli moninkertainen ja monimutkainen olento (vrt. Walleenin kirjaa *Evolutionens vändpunkt*), on täytynyt olla samoin Kristuksen laita, sillä onhan se mikä tapahtuu täällä alhaalla fyysillisellä tasolla, kaikua siitä, mikä tapahtuu korkeammilla tasoilla.

„Sanotaan ”auringon“ tulihengistä, että ne myöhemmin ovat läpikäyneet sangen korkean kehityksen. Tämän kanssa yhtäpitävä on mitä sanotaan Efes. 1:21, josta näemme, että Kristus on asetettu kaikkien luovien hierarkiojen yläpuolelle, siis

niidenkin yli, jotka muuten hierarkisessa järjestyksessä ovat “tulihenkien“ yläpuolella. Mutta ei tässä kyllin, sillä Kol. 1:16 ja Johanneksen evankeliumin johdannon mukaan kaikki on alusta saakka luotu hänessä ja hänen kauttaan, *hänen*, joka sitten “tuli lihaksi ja asui keskellemme“. Nämä ovat selviä sanoja, joita kuitenkin mielellään tahdotaan selittää tyhjiksi, koska niitä on vaikea käsittää. Tässä itse asiassa lähestymme korkeampaa salaisuutta, jota en edes tahdo yrittää tulkita. “Luonnollisen“ ihmisen on vaikea käsittää neljättä ulottuvaisuutta – puhumattakaan muista. Korkeampien ja korkeimpien tasojen olosuhteet ovat tietenkin aivan toisenlaisia kuin sen aineellisen tason, johon meidät on sovellettu. Kuten useampia arvotuksia ratkaisemme, sitä useampia ilmestyy näköpiiriimme. Ja onni, että niin on – onni, että meillä on Kristuksessa olento, jota emme muuta mutkitta saada määritellä ja luokitella, jonka ymmärtämiseen päinvastoin koko tuleva kehitys on välttämätön. Samaa sopii sanoa evankeliumeista, jotka kuvaavat Kristus-olemusta ja joiden ymmärtämistä voimme alatella syventymällä toht. Steinerin tiedonantoihin. Kuten kauemmaksi etenemme tällä tiellä, sitä syvennäksi kasvaa kunnioituksemme näitä ihmiskunnan ihmeellisimpiä todistuskappaleita kohtaan.

„Vielä sananen: Kristus ei ole verrattavissa “maailmanopettajiin“, vaan hän on se lähde, josta nämä ammentavat, ja toiselta puolen hän antaa sen *voiman*, jonka avulla kykenemme toteuttamaan maailman opettajien opetuksia. Myönnän, että Kristus-olemon ruumistumisen ohella syntyi jotain uutta. Siihenhän viittaavat taivaallisen äänen sanat Jeesusta kastettaessa: “tänään olen sinut synnyttänyt“. Mitä silloin, tai oikeastaan ristinkuolemassa, syntyi, voisimme nimittää *kosmilliseksi rakkaudeksi*. “(Vrt. Busch, *Lidandets mysterium*)“.

*

Ylläoleva selvittely on tarkotettu vastaukseksi kysymykseeni: “onko Kristus ollut ihminen (nim. varhemmissa olemismuodoissa)?“ Se on tosin hieman epämääräinen ja kiertelevä, johtuen siitä, että kysymyksenalainen asia on liian korkea ja vaikeatajuinen luonnollisen ihmisen ymmärrykselle, kuten kirjottaja sanoo. Mutta joka tapauksessa olen siitä hyvilläni, sillä se ainakin tekee itse problemin selvennäksi.

Ensinnäkin ystäväni kirje todella vastaa myöntävästi kysymykseeni, sillä “ihmisellä“ en tarkoita nykyistä inhimillistä muotoamme ehkä kaikkia nykyisiä “prinsippejä“. Ihmisellä tarkoitan kuten H. P. Blavatskykin sitä itsetietoista, ajattelevaa, järkevää minuutta, joka yksin on altis n.s. eetilliselle konfliktille eli siveellisille ristiriidoille hyvän ja pahan välillä, toisin sanoen siis olentoa, jonka toimivana prinssiippinä on *manas* sen kaksinaisuudessa.

Jos nyt Kristus on olento alapuolella logosta ja jos hän on kehittynyt tämän aurinkojärjestelmän ynnä sen eri manvantaroiden aikana, on hänen täytynyt joskus olla “ihminen“ – oli hän kuinka korkea tahansa; ja siis kysymyksestäni on saanut myöntävän vastauksen.

Haluni tehdä kristusolemasta ihminen, kuten ystäväni huomauttaa, johtuu vain siitä, että tahtoisin saada jumalan eli logoksen oikeuksiinsa. En tahtoisin ihmistä mystilliseksi vapahtajaksemme. Tahtoisin logoksen, joka ei tässä aurinkojärjestelmässä ole kehittynyt ihmisestä ylöspäin, vaan alusta saakka on toiminut luojana. Mystillinen Kristus sai alkunsa siitä, että logos saavutti inhimillisen itsetietoisuuden Jeesuksessa Kristuksessa. Logos on siis vapahtajamme mystillisesti, vaikka Jeesus Kristus on yhtä hänen kanssaan, koska logos ilman Jeesus Kristus ei olisi päässyt mystilliseksi vapahtajaksemme siinä ihmeellisessä käytännöllisessä merkityksessä, jossa hän sitä nyt on.

Johanneksen evankeliumin alkusanat tarkoittavat mielestäni juuri logosta, jonka kautta kaikki on luotu mikä luotu on. Nuo sanat (1:14) kuuluvatkin: "Ja sana tuli lihaksi ja asui meidän keskuudessamme . . ." Kreikan kielellä: *Kai o logos sarks egeneto, kai eskenosen en ymiin . . .* Alkuperäinen teksti käyttää siis itse sanaa "logos" ja logos asui *en ymiin*, joka sanatarkasti merkitsee "meissä"; siis "logos tuli lihaksi ja asui meissä". Tällaisella lauseella evankeliumi siis painostaa sekä sitä tosiseikkaa, että Jumala tuli lihaksi Jeesuksessa Kristuksessa, että myös siitä johtuvaa toista tosiseikkaa, että Jumala nyt asui meissäkin: mekin olemme nyt saaneet katsella hänen kunniaansa sekä Jeesuksessa Kristuksessa että itsessämme, ja kaikki tämä on tapahtunut meidän fyysisessä päivätajunnassamme (eikä, kuten ennen, transissa). Jos lukee Joh. ev:in ensimmäisen luvun tässä valossa, käy kaikki selväksi.

Näillä sanoillani en ole vähimmässäkään määrässä tahtonut rajottaa mysterioiden äärettömyyttä. Olen täysin yhtä mieltä antroposofi ystäväni kanssa siitä, että kuta enemmän ymmärrämme, sitä enemmän näemme salaisuuksia. Sehän on minunkin Kristuskäsitykseni a ja o.

Pekka Ervast.